

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

HATSEK ADOLF.

hová az előfizetési összegek
— valamint a kéziratok küldendőik. —

TARTALOM: Iparengedély a kistőzsdések számára. — Wekerle Sándor. — Jogospanaszok. — Vegyes hírek.

Iparengedély a kistőzsdések számára.

A kerületi előljároságok kutatnak és a kistőzsdésekhez kérdést intéznek aziránt, vajjon ezek dohány- és szivarüzletükön kívül dohányzó kellékeket vagy más árukat mint pl. papirost, író tollat, tentát stb. stb. is raktáron tartanak-e.

E kutatásoknak célja az, hogy utasítsák a kistőzsdéseket, miszerint egy áruüzlet vezetésére engedélyeket szerezzenek meg, a mit meg is kapnak. Magától értetődik, hogy ezzel együtt jár az illető elárusítók megadóztatása, a miről e helyen már néhány hét előtt szó volt.

Ép ez okból nem kívánunk az ügynek ezen részéről szólni, jöllehet tudjuk, hogy a kistőzsdéseknek három évenként megújuló megadóztatásánál ebből nehézségek fognak támadni. Mert az adókiivető bizottságoknak, melyeknek feladata az adó nagyságát meghatározni, hiába mondják, hogy a dohányáruda csak abból a keresetből tud megélni, a mit a raktáron tartott mellékcikkek hoznak, továbbá azt, hogy e dohánytőzsdék nem egyszer, hanem már kétszer meg vannak adóztatva és hogy a fővárosi dohánykistőzsdék átlagos jövedelme a költségek levonása után alig évi 500 korona. De mindezt nem akarjuk e pillanatban közelebbről taglalni, hisz eljön majd az ideje, a mikor mindez be lesz bizonyítva.

Ma, a midőn arról van szó, hogy a dohányárusok arra szorítottassanak, hogy ipar-

engedélyt szerezzenek azért, mert egy pakli gyufát, vagy néhány fillérnyi szivarkapapírt árusítanak el, mindenekelőtt a dohányárus üzletével, valamint annak a kincstárhoz való viszonyáról akarunk szólni. Meg akarjuk ugyanis akadályozni, hogy az iparhatóság esetleges rendelete folytán ismét „tévedés” történjék annyiban, hogy ennek következtében a bérfizetési szabályzatok értelmében azon kisárusok, a kik egy iparengedély birtokában vannak, a dupla bérösszeget lennének kénytelenek fizetni. Megemlékeztünk ugyan röviddel ezelőtt egy az 1895 vagy 1896 évből eredő miniszteri rendeletről, mely ez irányban határozottan szól és világosan felsorolja ama tárgyakat, melyeket a kisárusnak elárusítania szabad, a nélkül, hogy ezért magasabb százalékot kellene fizetnie. Ezek: pipaszárak, pipák, dohányzacskók, dohány- és szivartárcák, szivarszipkák papirosból, tajték- és borostyánkőből, szivarkaszipkák, tapló és zsebgyújtók. A legtöbb kisárus azonban, minthogy levél- és okmánybélyeget és váltóürlapot árusít el, egyuttal író tollat, papírt és boritékot, néha tentát is tart raktáron. Épugy van a látképes levelezőlapokkal, a miket a bélyegek miatt tartani kell. Bármily csekély is ezen írások forgalma, mégis könnyen félremagyarázható, annál inkább, mert ezek a cikkek az említett rendeletben felsorolva nincsenek, mert akkor még egyáltalán nem léteztek látképes levelezőlapok. Ép ezért már ma kívántunk e körülményre rámutatni és a fővárosi kisárusokat arra figyelmeztetni, hogy

érdekeik megóvása végett föltétlenül szükséges lenne, hogy ez ügyben keressék meg a fővárosi pénzügyigazgatóságot aziránt, hogy ez az iparhatóság rendelkezését, ha hatályba lépne, tudomásul ne vegye ebben a kisárusokat megkárosító értelemben.

Ezek szerint mi a fővárosi kistőzsdések részéről annak idején kiküldött bizottságot a legközelebbi napokban egybe fogjuk hívni, hogy e tárgyról tanácskozzék, mire azután az összes fővárosi dohányárusok gyűlése erről és még más kérdésekről határozatokat fog hozni. Megjegyezzük, hogy itt igen komoly és fontos dologról van szó, amely alkalmas arra, hogy téves, vagy hamis magyarázat esetén minden kisárusnak lehetetlenné tegye az existenciát. Azon körülmény mellett, hogy némelyik kistőzsdés gyakran oly árukat tart készletben, miket rájuk kényszerítenek és a melyek semmi, vagy igen csekély hasznot hajtanak, beállhat a lehetősége annak, hogy bérösszegük tetemesen emelkedik, minthogy például papir- vagy diszműáruüzletre szóló iparengedélyt kell kérniök. Ily esetekben pedig a fővárosi pénzügyigazgatóság sem lehetne abban a helyzetben, segíteni a dolgon, mert elvégre a törvény világosan rendelkezik és a hiba mindazon üzlettulajdonosban rejlik, a ki nem törődik saját ügyeivel. És ezért óva intünk attól, nehogy e kérdés fontosságát kevésre becsüljék, aminthogy attól is óvunk mindenkit, nehogy oly hangokra hallgasson, melyek, a kistőzsdések mentőiként akarnak szerepelni és a mellett csak azt az egyet tartják szem előtt, hogy a fővárosi nagytőzsdéseknek haja se görbüljön. Mert ez az ügy is olyan, mely a nagytőzsdéseknek csak hasznot, a kistőzsdéseknek pedig kárt fog hozni, minthogy a nagytőzsdéseknek bért egyáltalán nem kell fizetniök és így ezek természetesen nyugodtan elárusíthatják a mellékcikkeket kistőzsdéikben. Nyomatékosan óvunk tehát attól, nehogy valaki a nagytőzsdések szövetsége „actiójának“ felüljön.

Wekerle Sándor.

Aránylag rövid idő volt az, a melyben a mostani miniszterelnök, *Wekerle Sándor* a pénzügyminiszteriumban elsőbbsen mint miniszteri tanácsos, később mint

államtitkár, majd pedig mint annak főnöke működött és mégis, mily nagyszerű és mélyreható nyomokat hagyott hátra e működése! Midőn a 80-as évek elején a miniszteriumba került, uton-utfélen lehetett még ráakadni ama patriarkális állapotokra, a melyenek első sorban a dohánymonopolium terén találhatók voltak. Az akkoriban még zsenge korú magyar dohánymonopoliumnak, mely még csak akkor kezdett saját lábán állni, szüksége volt egy vezetőre, a ki kénytelen volt biztos és bátor, de egyuttal nyitott kézzel is belenyulni, ha a monopoliumnak fényes és jövedelmező jövőt akart biztosítani. *Wekerle* felfogta a helyzetet. Az ő vezetése alatt és későbbben is, mikor miniszterelnök korában a pénzügyeket is vezette, a legmagasabb beruházások történtek a dohánymonopoliumba, hogy függetlenül nagy feladatának megfelelni tudjon. Hivatali utódja, a szintén igen zseniális és szakképzett *Lukács László* pénzügyminiszter abba a hibába esett, hogy szűkmarku volt, minek folytán egyrészt sokszor pangás állt be a gyártás terén másrészt pedig tetemesen megnehezítette a fogyasztásnak erőteljes előbbrevitelét.

A dohánymonopolium egyébként is ugylátszik kedvező szakmája volt *Wekerle*nek már akkor is, a mikor vezetése alatt az a terv merült fel, hogy az az önálló kezelés tekintetében a pénzügyminiszteriumból kikapcsolassék. Az volt ugyanis a szándék, hogy az üzem kettéosztása megszüntessék és oly dohánymonopolium létesüljön, mely ugy a gyártást mint az adminisztrációt magában egyesíti.

Wekerle távozásával letűnt e fényes eszme is és midőn három évvel később újból felvetődött, egyszerűen napirendre tértek fölötte. És az nagy kár volt. A pénzügyminiszterium valamint dohányjövedék legelőkelőbb tisztviselői kénytelenek beismerni, hogy a mostani állapot nem praktikus, ártalmas, költséges, időt rabló, de sok más tekintetben is tarthatatlan.

Wekerle eljövételével, Magyarország pénzügyminiszterévé történt kineveztetésével azonban új perspektíva nyílik, mely reményteljes kilátást nyújt a dohánymonopolium jövő alakulására. Az új pénzügyminiszter hatalmas haladást fog ugyan találni, mely távolléte alatt sok éven át fejlődött; ez a haladás azonban csak az iskolázottságban áll, a monopolium hiányainak és szükségleteinek felismerésében, míg ellenben nem egy okos és praktikus terv végrehajtható nem volt, mert meg lettek tagadva a szükséges eszközök. Ő excellenciája ezen állami ipar gyárüzemét oly haladásban levőnek fogja találni, a melyben egykori eszméi valósulnak meg, de alighanem nagyon hamar fog arra a meggyőződésre jutni, hogy oly óriási iparnak mint a milyen a dohánymonopolium üzleti része erős és erélyes kézre szorul, mely kéz, sajnos ez idő szerint nem látható és a mely hivatva volna, sikerre vezetni azt az ipart. *Wekerle Sándor* kimagasló államférfiai tulajdonai mellett a tett embere, a kinek semmi sem csekély, hogy saját kezével megfogja, ha magára az ügyre előnyösnek tartja. Midőn annak idején e lapok újdonsággként először láttak napvilágot és nem egy helyen fejcsóválással fogadtak

ták ama olvasóközönség miatt, melyet képviselnek, *Wekerle pénzügyminiszter ő excellenciája* volt az, aki a lapok értékét felismerte, a midőn a hatóságokhoz intézett köriratban, mely a »*Pénzügyi Közlönyben*« jelent meg, a »*Dohányárusok Közlönyét*« „közhasznu tevékenységeért“ támogatás végett ajánlotta. A következők mutatták, hogy e dicséret nem volt érdemtelen és hogy nem egy üdvös intézmény, új eszme a »*Dohányárusok Közlönyéből*« eredt. És ilyet előre felismerni, az csak éléslátó, a legcsekélyebb körülményekre is figyelő, feladatuk magaslatán álló férfiaknak adatik meg. Említjük, ezt azért, hogy megmutassuk, hogy egy államférfi és miniszter valódi jelentősége nem abban rejlik hogy a látszólag lényegteletlen figyelmére nem méltatja, hanem inkább abban, ha céljaira még a legjelentéktelenebbet is fel tudja használni.

És ez az eset fennál *Wekerle Sándornál* a legteljesebb mértékben. A gondviseléstől arra hivatva, hogy vezéreljen és vezessen, az ő óriási munkaterhe mellett mégis oly gondozásban és ápolásban fogja részesíteni a dohánymonopóliumot, mintha más feladata se lenne. De hiszen ép ez emeli az istentől megáldott lángelméket a többiek fölé. Mindenütt ott vannak, szemük mindent meglát, teremtő elméjük mindent végez és sohasem lankad el karjuk. *Wekerle Sándorral* új életű sugara a teremtő életnek vonul be a pénzügyminiszteriumba és e szerint a dohánymonopóliumba is, a melynek kötelesség-tudó tisztikara teljes joggal üdvözli örömmel az új minisztert. Mi a magunk részéről hódolattal adózunk a kipróbált, a siker babérjával koszorúzott miniszterelnöknek és pénzügyminiszternek és működésének a jövőben is kívánjuk azt a sikert, mely lángelméjétől s tettvágyától joggal elvárható.

Hatsek A.

Jogos panaszok.

A kistőzsdések tetemes része legközelebb azon kéréssel készül a pénzügyminiszterhez fordulni, utasítsa a nagytőzsdéseket, arról gondoskodni, hogy a megjelent kisárusok alkalmas helyiségben várakozhassanak míg az áruk kiszolgáltatásának sora rájuk kerül.

Valóban alig képzelhető jogosultabb kívánság ennél. Botrány az, a milyen elbánásban részesülnek a kisárusok és ha elgondoljuk, hogy az áruk megvételére megjelent emberek, még a legkeményebb tél idején is, hóban és esőben, szélben és viharban órákhosszat kénytelenek az udvaron vagy az utcán ácsorogni míg megkapják az árut, csak csodálkozni lehet, hogy nem avatkozik bele a rendőrség vagy az egészségügyi hatóság. Hány betegségnek az okozója a fővárosi nagytőzsdéseknek ezen könyörtelensége, de csak itt a fő-

városban, mert e vidéken nem tűrné ezt egy kistőzsdés sem.

Ha utunk akár délelőtt, akár délután elvezet a Kerepesi-uti nagytőzsdé felé, ott látunk egész tömeg fiatal és öreg embert, sokszor gyermekeket is az üzlet-helyiség előtt, a kik ott órákig állni kénytelenek, mint-hogy bent az üzletben el nem férnek. Ép ilyenek a viszonyok a Károly-körúti valamint az Andrássy-uti nagytőzsdékben is a hol naponta 100 kistőzsdésnek kell megjelennie. El lehet képzelni, hogy nagyobb bevásárlásokhoz kosarak, kocsik stb. kellene és minden-nek kell az emberekkel együtt, a kik az árut hazaszállítják, az utcán helyet találnia. Nem tudjuk, hogy a fővárosi kir. magy. pénzügyigazgatóságnak van-e tudomása e tényállásról, de kételkednünk kell benne, mert különben már rég véget vetett volna e tarthatlan állapotnak. Hisz nem szenved kétséget, hogy azt a 2—300 kistőzsdést, akik egy nagytőzsdéshez utalva vannak, ha várakozni kénytelenek, míg megkapják az áruikat, el is kell helyezni. Avagy nem? Állatok ők és nem emberek? Mert a nagytőzsdésnek kell a helyisége, hogy detailvevői helyet találhassanak, azért kénytelen a kistőzsdés magát megbetegedéseknek kitennie? Az hisszük, hogy ennek lehetetlenségéről fölösleges többet mondani. És habár biztosan várható, hogy a budapesti nagytőzsdések kényszerítve lesznek lemondani kistőzsdéjükéről és a kisárusok megszabadulnak e szűgyenletes konkurrenciától, mégis addig is gondoskodni kellene arról, hogy a nagytőzsdések e különös üzleti eljárása mielőbb megszüntessék. Melegen ajánljuk ez ügyet a tekintetes fővárosi pénzügyigazgatóság szíves figyelmébe!

Vegyes hírek.

A Havannah szivarok. Az összes külföldi szivarok, dohányok és szivarkák április 1-én történt ár-emelése, a legcsekélyebb izgalmat sem keltette dohányosok körében, a mi egészen érthető is. Mert elvégre azok a dohányosok, a kik megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy ily drága dohányt elfüstöljenek, nincsenek rászorulva takarékoskodásra és így alig hallatszott egy hangja a rosszalásnak ez ár-emelés miatt.

Ellenben felháborodást keltett a kistőzsdések körében ama utasítás, hogy a Havannah-szivarok ez új árjegyzékét ők hozzák el a vámházból. — Mióta divik az a szokás, hogy a kistőzsdéseknek maguknak

kell elhozni a tarifákat? Nem tudná az a pénzügyőr aki ezt az üzenetet hozza, mindjárt magát a tarifát elhozni, már csak azért is, mert ez esetben egy pár nem igen kelendő szivarfajról van szó? Egyébként bizonyosak vagyunk benne, hogy nagyon kevés dohányárus ment el a vámházba ezen tarifáért, a mi annál kevésbé volt szükséges, mert lapunk utolsó számában közölte az egész árjegyzéket.

Az üzletek zárvatartása vasárnap délután.

Mint minden esztendőben, a mióta a trafikosok vasárnapi munkaszünetére vonatkozó rendelet életbe lépett, úgy alkalmasint e nyáron is felhangzik majd a panasz a miatt, hogy az üzletek zárvatartása nem kötelező. Hiába való lenne az kistőzsdéseket felhívni, hogy üzleteiket másokra való tekintet nélkül zárják be, miután mindegyik a a szomszédja konkurenciájától fél. Ily körülmények között nehéz egységes eljárást létesíteni a trafikosok között, annál kevésbé, mert a pénzügyminiszterium az üzletek zárvatartását csak a kereskedelmi miniszteriummal egyetértőleg rendelheti el. Sajnos, épen a főváros legjelentékenyebb tőzsdéi azok, a kik a vasárnapi munkaszünetről tudni sem akarnak, mint pl. a nagy tőzsdések maguk, a kik nem röstellik alkalmazottjaikat még vasárnap délután is megdolgoztatni. A kisárusok legközelebb megtartandó gyűlésén ezen kérdés is alkalmasint végleg fog rendeztetni.

A dohányárusok nyári szünete. A tavasz közeledtével rendszerint számos kérdés kerül szerkesztőségünkbe a dohányárusok nyári szünetére vonatkozólag, miután a legtöbb nagy- és kistőzsdés alig tudja, miként kell ily esetekben eljárni.

Miután az elárusítási szabályzatok szigoruan meg hagyják, hogy az engedélytulajdonosnak magának kell üzletét vezetnie, csak ahhoz van joga, hogy kiségités céljából munkás személyzetet alkalmazhasson. E személyzet csak hatósági jóváhagyással helyettesítheti őt. E szerint a nagy vagy kistőzsdés, ha egy időre tartózkodási helyét változtatja, eziránt engedélyt kell hogy kérjen, a mint a pénzügyigazgatóság a legtöbb esetben meg is ad.

E rendelkezést, különösen a nagy tőzsdésekre vonatkozólag annál pontosabban be kell tartani, mert ezen üzlet igen nagy felelősséggel jár, mert minden egyes nagy tőzsdével sok száz kistőzsdés érintkezik hivatalosan. A mint értesülünk, ehhez képest a legközelebbi napokban a fővárosi nagy tőzsdésekhez hivatalos felhívás fog leérkezni, miszerint idejekorán jelentsék be, ha üzletük től hosszab időre eltávoznak. Minthogy itt a fővárosban a legtöbb nagy tőzsdés, kevés kivétellel, furdőkben tölti a nyarat, ezen rendelet igen jogosultnak látszik. Csak arra kell emlékeztetnünk, hogy a legtöbb panasz a nagy tőzsdések ellen a nyári hónapokban érkezik be.

Tulsok választék. Ismételten volt alkalmunk panaszt emelni a miatt, hogy a fővárosi dohányfőraktár mindenkor egy fajtaból többféle gyártmány szolgáltat ki a helyett, hogy mindenkor csak egy gyártmányt bocsátana ki mindaddig, a mig teljesen elfogy és ennek dacára látjuk a tőzsdékben, hogy minden fajtaból többféle gyártmányt árusítanak el. Így pl. jelenleg Budapesten kapható Brittanica-szivar a pozsonyi, budapest—ferencvárosi, budapest—erzsébetvárosi, temesvári és szt.-gotthardi gyárakból. Nem értjük, hogy ez mire jó. Hisz igen jól tudják, hogy ez mennyire megnehezíti az elárusítást mert a vevőt hozzászoktatják nagy választékhoz és ma azt kéri az egyik tőzsdében, a mit tegnap a másikban kapott. Ezenkívül azonban a nagy tőzsdés abba a helyzetbe jut, hogy a legjavát a maga számára tartsa vissza, mint-hogy 3—4 gyártmányból válogathat, a mi nem volna lehetséges, ha minden beszerzésnél csak egyféle gyártmányt, jót vagy rosszat kapna. Minthogy a kistőzsdés 2—300 szivart szerez be, a nagy tőzsdés ellenben 2—3 ládával is tarthat raktáron, csak természetes, hogy mindenkor egyforma szép és jó árut adhat kicsinyben. Orvoslást kérünk

Szerkesztői üzenetek.

G. L. Fiume. Gikkét legközelebb közölni fogjuk. Addig is hason oda, hogy eszméje minél tágabb teret hódítson.

K. J. Kolozsvár. Panaszja jogos. Forduljon az ottani pénzügyőri biztossághoz.

„BOURBON“

szivarkahüvelyk, az egyedüli hüvelyk, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárok tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyk elárusításával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, a melyek az inreális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító u. m. **Hirsch Jakab budapesti**, továbbá az **aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olműci, linzi, innsbrucki stb. különlegességi árudák.** Elster és Topf lemergi cég kívánatra szivesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Gewerbe Lizenzen für Kleintrafikanten. — Alexander Wekerle. — Vermischte Nachrichten.

Gewerbe Lizenzen für Kleintrafikanten.

Von Seite der Bezirksvorstehungen werden Erhebungen gepflogen und bei den hauptstädtischen Kleintrafikanten Umfragen gehalten, ob dieselben nebst ihrem Tabak und Zigarrengeschäften auch Rauchrequisiten oder andere Waaren wie zum Beispiel Papier, Schreibfedern, Tinte etc. etc. auf Lager halten.

Diese Umfragen haben den Zweck, die Tabakkleinverschleisser anzuweisen, dass sie sich um die Lizenz zur Ausübung eines Waarengeschäftes bewerben sollen, welche Letztere auch ertheilt wird. Selbstverständlich geht damit auch Hand in Hand die Besteuerung der betreffenden Verschleisser, ein Umstand den wir bereits vor einigen Wochen an dieser Stelle besprochen hatten.

Wir unterlassen es daher, diesen Punkt der Angelegenheit zu berühren, trotzdem wir schon jetzt, recht gut wissen, dass daraus eine Kalamität bei der, von drei zu drei Jahren erfolgenden Besteuerung der Kleinverschleisser, erwachsen wird. Denn die Steuer Commissionen, welche über die Höhe der Besteuerung zu urtheilen haben, ihnen sagt man es ganz vergebens, dass der Tabakverschleiss lediglich nur wegen den Nutzen welchen die Nebenartikel bringen sollen diese auf Lager gehalten werden, dass ferner dieser Kleinverschleiss nicht nur einmal sondern sogar zweimal bereits besteuert ist, und dass die Durchschnitts Erträgnisse der in der Hauptstadt sich befindlichen Kleinverschleisser abzüglich deren Geschäftskosten kaum 500 Kronen jährlich ausmachen.

Aber dass Alles wollen wir in gegenwärtigen Augenblicke nicht des Näheren erörtern, zumal ja die Zeit kommen wird, wo diess nachgewiesen werden wird. Heute, indem wir davon sprechen, dass die Tabak-

kleinverschleisser gezwungen werden sollen eine Gewerbe Lizenz aus dem Grunde zu lösen, weil sie ein Päckchen Zündhölzchen oder um einige Heller Zigarettenpapier verkaufen, heute wollen wir uns vorerst mit jener Sache beschäftigen, welche das Geschäft des Tabakkleinverschleissers, wie auch dessen Verhältnis zum Aerar, anbelangt. Wir wollen es nämlich verhüten, dass abermals durch die eventuellen Verfügungen der Gewerbebehörde ein „Irrthum“ insoferne geschieht, als dadurch die Konsequenz eintreten könnte, dass, gemäß der Pachtzahlungs Vorschriften, diejenigen Kleintrafikanten, welche im Besitze einer Gewerbelizenz sind, den doppelten Pachtbetrag zu bezahlen bemüssigt wären. Wir haben wohl kürzlich erwähnt, dass eine im Jahre 1895 oder 1896 erlassene Ministerialverordnung nach dieser Richtung hin ganz deutlich verfügt und jene Gegenstände genau bezeichnet hat, welche die Kleinverschleisser verkaufen dürfen, ohne einen höheren Prozentsatz zu bezahlen. Es sind diess: Pfeifenröhre, Tabakpfeifen, Tabakbeutel, Tabak und Zigarettaschen, Zigarettenspitzen aus Papier, Merschaum und Bernstein, Zigarettenhülsen, Zigarettenpapiere, Zigarettenspitzen, Zündschwam und Taschenfeuerzeuge. Nun aber halten auch die meisten Kleintrafikanten, nachdem sie Briefmarken, Stempelmarken und Wechselblanquette verkaufen, auch Schreibpapier, Couverts, manchmal auch Schreibfedern und Tinte auf Lager. Ebenso verhält es sich mit den Ansichtskarten, die natürlich wegen der Briefmarken gehalten werden müssen. So gering aber auch der Verschleiss dieser Schreibartikel ist, könnte die Möglichkeit einer falschen Auslegung gleichwohl eintreten, zumal diese Artikel in der bezüglichen Verordnung nicht angeführt sind, weil es damals überhaupt noch keine Ansichtskarten gab. Aus dem

Grunde möchten wir schon heute auf diesen Umstand hingewiesen haben und die Tabakkleinverschleisser der Hauptstadt daran erinnern, dass es zur Wahrung ihrer Interessen unbedingt nothwendig ist, dass sie sich in dieser Angelegenheit an die hauptstädtische Finanz-Direktion mit der Bitte wenden müssen, dass diese von der gewerbebehördlichen Verfügung, falls dieselbe auch in Kraft treten sollte, keine Notitz nehmen möge, in dem die Kleinverschleisser schädigendem Sinne.

Wir werden demnach das, von seite der hauptstädtischen Kleinverschleisser seiner Zeit entsendete Komité in den nächsten Tagen einberufen, um über diesen Gegenstand zu berathen, worauf eine Versammlung sämmtlicher Tabakkleinverschleisser der Hauptstadt über diese und noch andere Angelegenheiten Beschlüsse fassen wird. Wir bemerken, dass es sich dabei um eine sehr ernste wichtige Sache handelt, die geeignet ist, bei falscher, oder irrthümlicher Auslegung jedem Kleinverschleisser die Existenz fast unmöglich zu machen. Bei dem Umstande, dass sehr häufig manche Kleinverschleisser in ihren Geschäftslokalen solche Waaren auf Lager nehmen, welche ihnen aufgedrängt werden und wovon sie gar keinen oder nur einen sehr geringen Nutzen haben, kann die Möglichkeit eintreten, dass ihre Pachtzahlungen dadurch erhöht werden, weil sie zum Beispiel eine Gewerbe-Lizenz für eine Papier oder Galanteriewarenhandlung verlangen müssten. In solchen Fällen aber, wäre selbst die hauptstädtische Finanz-Direktion ausser Stande Rücksichten zu üben, denn schliesslich spricht das Gesetz klar und deutlich und es ist die Schuld eines jeden Geschäftsinhabers wenn er sich um seine Angelegenheiten nicht kümmerf. Und darum möchten wir davor gewarnt haben die Wichtigkeit dieses Gegenstandes zu uterschätzen, wie wir auch davor warnen müssen irgend welchen Stimmen Gehör zu schenken, die als Retter der Kleintrafikanten auftreten möchten und dabei bloss den Vortheil im Auge haben, dass den hauptstädtischen Grosstrafikanten kein Haar gekrümmt werde. Denn auch diese Angelegenheit ist eine solche, welche den Grosstrafikanten nützen und den Kleinver-

schleissern schaden wird, da die Grosstrafikanten überhaupt keinen Pacht zu zahlen brauchen und diese natürlich die Nebenartikel in ihren Kleintrafikten ganz ruhig werden verkaufen können. Wir warnen daher ausdrücklich davon, irgend einer „Section“ des Grosstrafikanten Vereins aufzusitzen.

Alexander Wekerle.

Eine verhältnissmässig kurze Zeit war es, in welcher der nunmehrige Ministerpräsident *Alexander Wekerle*, dem Finanz-Ministerium als Ministerialrath, als Staatssecretair und später als Minister angehörte und doch, welch grossartige und tiefeinschneidende Spuren, hat sein Wirken zurückgelassen! Als er anfangs der 80-er Jahre in das Ministerium kam, da konnte man noch allenthalben jene patriarchalischen Zustände finden, wie sie in erster Reihe auf dem Gebiete des Tabakmonopols zu finden waren. Das in Ungarn noch junge Tabak Monopol, welches erst zu jener Zeit auf eigenen Füssen zu stehen begonnen hatte, bedurfte eines Leiters, der mit sicherer und kühner, aber auch Splendider Hand eingreifen musste, wenn die Zukunft des Monopols eine glänzende, erträgnissreiche sein sollte. Wekerle hatte die Situation erfasst. Unter seiner Leitung, wie auch später als er als Ministerpräsident auch das Finanz-Ressort leitete, hatte das Tabak-Monopol die höchsten Investitionen gemacht, damit es unabhängig seiner grossen Aufgabe, gewachsen sei. Sein Nachfolger im Amte, der ebenfalls sehr geniale und fachkundige Finanz-Minister *Ladislau Lukács* verfiel in den Fehler, dass er engherzig sparte, wodurch die Fabrikation einerseits öfter ins Stocken gerieth, anderseits das emsige Vorwärtsschreiten des Consums sehr erschwert wurde.

Überhaupt schien das Tabak-Monopol ein Liblingsfach *Wekerle's* schon damals gewesen zu sein, als unter seiner Leitung dasselbe in Hinsicht der selbständigen Verwaltung aus dem Finanz-Ministerium hätte ausgeschaltet werden sollen. Das heisst, es lag die Absicht vor, die Zweitheilung des Betriebes aufzuheben und ein Tabak-Monopol zu schaffen, welches sowohl Fabrikation, wie Administration mit einander vereinigt.

Mit dem Scheiden Wekerle's aus dem Amte fiel auch diese glänzende Idee und als sie drei Jahre später abermals auftauchte wurde sie einfach ad acta gelegt. Und das war Schadel Die hervorragendsten Beamten des Finanz-Ministeriums, wie auch der Tabak-Regie müssen bekennen, dass der jetzige Zustand unpraktisch, schädlich, kostspielig, zeitraubend, aber auch in manch anderen Beziehungen als unhaltbar bezeichnet werden muss.

Mit dem Kommen Alexander Wekerles, mit seiner Ernennung zum Finanz-Minister Ungarns, eröffnet sich

daher eine neue Perspective die hoffnungsreich auf die nächste Zukunft des Tabak-Monopols blicken lässt. Der neue Finanz-Minister findet allerdings einen mächtigen Fortschritt vor, der sich innerhalb der vielen Jahre seiner Abwesenheit vollzogen hat; aber dieser Fortschritt besteht nur in der Schulung, in dem Erkennen des für das Monopol Nothwendigen, während, wie gesagt so mancher kluge und praktische Plan, nicht ausgeführt werden konnte, weil die Mittel hierzu nicht bewilligt werden. Sr. Excellenz wird das Fabrikationswesen dieser staatlichen Industrie in einem Fortschritte begreifen finden, in welchem er seine Ideen von Einst verwirklicht sehen wird, er dürfte aber auch sehr bald zur Überzeugung gelangen, dass der geschäftliche Theil einer solchen Riesenindustrie, wie es das Tabak-Monopol ist, ebenfalls einer starken eingreifenden Hand bedarf, einer Hand, wir müssen es leider constatiren, die dermalen nicht sichtbar ist und die gleichwohl den Erfolg herbeizuführen berufen wäre. *Alexander Wekerle* ist, nebst seinen staatsmännischen hervorragenden Eigenschaften, ein Mann der That, dem gar nichts zu gering erscheint, um mit eigener Hand einzugreifen, wenn er es für ersprieslich für die Sache selbst, erkennt. Als diese Blätter zuerst als ein Novum in die Welt hinauswanderten und von mancher Seite wegen des Leserkreises den es vertritt, mit Kopfschütteln aufgenommen wurden, da war es *Sr. Excellenz Finanz-Minister Wekerle*, welcher den Werth des Blattes erkannte, indem er mittelst eines Rundschreibens an die Behörden, welches im „*Pénzügyi Közlöny*“ veröffentlicht wurde, den „*Dohányárusok Közlönye*“ als „**ersprieslich wirkend**“ bezeichnete und denselben behufs Unterstützung empfohlen hatte. Die Folge hatte erwiesen, dass dieses Lob kein unverdientes war und dass so manche heilsame Schöpfung so manche neue Anregung, so manche Verbesserung sei es in welcher Weise immer, im *Dohányárusok Közlönye* ihren Ursprung fand. Und derlei im Vorhinein zu erkennen ist eine Kunst, die nur dem scharfsichtigen, auf die geringsten Umstände achtenden, auf der Höhe ihrer Aufgabe stehenden Männern verliehen ist. Wir erwähnen diess auch nur deshalb um zu zeigen, dass die wirkliche Bedeutung eines Staatsmannes und Ministers, nicht darin liegt, wenn er das anscheinend Unwesentliche miesachtet, vielmehr darin, wenn es zu seinen Zwecken selbst das Unscheinbarste sich dienstbar zu machen versteht.

Und das ist bei *Alexander Wekerle* im vollsten Maasse der Fall. Von der Vorsehung geschaffen um zu leiten und zu führen, wird er bei seiner schweren Arbeitslast gleichwohl seine Sorgfalt und seine Bemühungen dem Tabak-Monopol in einer Weise widmen, als hätte er keine andere Aufgabe zu vollziehen als diese. Aber das ist ja eben der Vorzug den die gottbegnadeten Genie Anderen gegenüber voraus haben. Überall sind sie, Alles erschaut ihr Auge, Alles verrichtet ihr schaffender Geist und nimmer ermüden ihre thätigen Hände. Mit *Alexander Wekerle* zieht daher

ein neuer, belebender Strahl schaffenden Lebens in das Finanz-Ministerium und demgemäss auch in das Tabak-Monopol, dessen pflichtgetreue Beamtenschaft auch allen Grund hat den neuen Finanz-Minister mit Jubel zu begrüßen. Wir unserseits zollen dem altbewährten, mit dem Lorber des Erfolges gekrönten Minister-Präsidenten und Finanz-Minister die gebührende Huldigung und wünschen seiner Thätigkeit auch in Zukunft jene Erfolge, die sein Genie und seine Schaffenslust erwarten lässt.

A. *Hatsek.*

Vermischte Nachrichten.

Die Havannah Zigarren. Die am 1. April erfolgte Preiserhöhung sämmtlicher ausländischer Zigarren, Tabak und Zigarettensorten, hat nicht die geringste Aufregung in Raucherkreisen verursacht, was eben ganz verständlich ist. Denn am Ende, diejenigen Raucher, welche sich den Luxus leisten können, diese kostspieligen Tabakfabrikate zu rauchen, haben es garnicht nöthig zu sparen und wurde daher auch kaum ein Laut des Missbilligens dieser Preiserhöhung vernommen.

Dagegen hatten sich die Kleinverschleisser darüber aufgehalten, dass ihnen zugemuthet wurde sie mögen den neuen Preistarief für die Havannah Zigarren, aus dem Zollamte holen. Seit wann ist es üblich, dass die Trafikanten sich die Tariefe holen müssen? Könnte nicht jener Finanzwächter welcher diese Aufforderung überbringt, anstatt seine Botschaft auszurichten, den Tarif selber überbringen, namentlich schon deshalb, weil es sich im Ganzen dabei um ein paar nichtgangbarer Sorten handelt? Wir sind übrigens überzeugt, dass kaum ein Verschleisser ins Zollamt wanderte um sich diesen Preistarief zu holen, was schon darum nicht nothwendig war weil unser Blatt den gesammten Preistarief in letzter Nummer publicirte.

Das Schliessen der Geschäftslokale an Sonntag Nachmittagen. Wie alljährlich, seit dem Insbretreten der Verordnung über die Sonntagsruhe der Trafikanten dürften auch in diesen Sommer die Klagen laut werden, dass die Schliessung der Geschäfte nicht obligatorisch ist. Vergebens wäre es, die Tabakverschleisser aufzufordern, dass sie ohne Rücksicht auf andere ihr Geschäftslokal einfach geschlossen halten sollen, nachdem jeder die Konkurrenz der Nachbartrafik fürchtet. Unter solchen Umständen fällt es auch schwer, ein einheitliches Vorgehen unter den Trafikanten zu ermöglichen und das umsoweniger, als das Finanz-Ministerium die Schliessung der Geschäfte nur im Einvernehmen mit dem Handelsministerium anordnen kann. Leider sind es gerade die bedeutendsten Trafiken in der Hauptstadt, die von der Sonntagsruhe nichts wissen wollen, wie zum Beispiel die Grossverschleisser selbst, die sich nicht scheuen ihre angestellten Leute auch an Sonntag Nachmittagen arbeiten zu lassen. Gelegentlich der demnächst stattfindenden Berathung der hauptstädtischen Kleinverschleisser soll auch dieser Gegenstand endgiltig erledigt werden.

Budapesti közuti vaspálya társaság.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti közuti vaspálya társaság

XLI-ik rendes közgyűlésef. évi április hó 26-án délután 3¹/₂ órakor a társaság igazgatósági épületében Budapesten, V., Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.**N A P I R E N D:**

1. Határozat az igazgatóság évi jelentése tárgyában, előterjesztése az 1905. évi zárszámadásnak, mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének és ezekre vonatkozó határozat; az osztlék megállapítása és határozat a felmentvény megadása tárgyában.

2. Előterjesztés a hálózat kiterjesztése tárgyában és erre vonatkozó határozatok.

3. Előterjesztés és határozathozatal a tárczában levő részvények egy részének, a részvényesek számára felajánlandó elővételi jog utján való értékesítése tárgyában, továbbá az alapszabályok 15. §-ának módosítása tárgyában.

4. Több részvényes indítványa az alapszabályok 13., 15., 20., 24., 27. és 40. §§-ainak módosítása, valamint a munkák és anyagok mikénti beszerzése tárgyában.

5. Egy részvényes indítványa a budapesti helyi érdekű vasutak) a Budapest-Ujpest-Rákospalotai és a Budapest-vidéki vasut ügyeiben való részvétel tárgyában.

6. Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a választmány megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei és illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható. Oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhivatnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint czimleteiket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó év május hó elsején lejárat is, szám és névjegyzék kíséretében bezárólag folyó évi április hó 22-ig az igazgatóságnál (V., Lipót-körut 22) délelőtt 9-12 óra között, hétköznapon, vasár- és ünnepnapon egyaránt térítvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

A letétbe szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában díjmentesen kaphatók. Budapest, 1906. április hó 8-án.

Az igazgatóság.

A legjobb gyúfa

a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta:

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium
Népgyufa
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf

Szalon gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitűnő minőségüknél fogva, több világkiállításon nyertek díjakat legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:**DARVAS S. ÉS TÁRSA**

V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST

VI., Kemnitzer-utca 10.